

Jacob Voorhoeve H.Czn.

Veertig, vijftig jaar geleden kende heel het Christelijk Nederland den naam van Jacob Voorhoeve H.Czn. en nu de 17^e December de honderdste verjaardag is van zijn geboorte, achten we het dienstig, zijn gedachtenis nog eens in herinnering te brengen. We doen dit met de woorden van onzen vroegeren medewerker H. J. Lemkes, die, naar aanleiding van Hebr. 13 : 7, in den Unie-Almanak voor 1882 een uitvoerig levensbericht plaatste over dezen „voorganger.”

Een voorganger, ja, dat was Jacob Voorhoeve. Op velerlei gebied. Doch daarbij willen wij hier niet stilstaan. Een levensbeschrijving geven we niet. Slechts wat strekken kan tot verheerlijking dier genade, waarin hij roemde, vinde hier een plaats. En dan wijzen we allereerst op de blijdschap, die het gevolg was van die verzekerdheid des geloofs, waarin hij zich verheugen mocht, en welke hij zich beijverde, anderen aan te prijzen. „Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heer Jezus Christus.” — „Vrede door het bloed des kruises.” — „Die in den Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven.” Dat waren woorden der Schrift, waarop hij zich bij voorkeur beriep, waarbij hij dan altijd bijzondere nadruk legde op de woorden *hebben* en *heeft*. En voor menigeen was hij het middel, om zijn ziel uit de onstuimige wateren der twijfeling over te brengen in de kalme rust van een onvoorwaardelijk geloof in Gods beloften.

... Doch niet alleen in een vroolijk, ijverig dienen van den Heer ging Voorhoeve ons voor, maar ook in een beslist en onbeschoornd belijden van hetgeen naar zijn overtuiging de waarheid was, en de eer des Heeren handhaafde. Vele jaren bestuurder en penningmeester van het Nederlandsch Zendeling-Genootschap getuigde hij daar, vooral in den laatsten tijd, tegen het ongelooft, dat hoe langer zoo meer dat genootschap begon te doorzuren, en deszelfs heerlijke leuze: „Vrede door het bloed des kruises,” zocht krachteloos te maken. Geen herstel meer mogelijk, en langer saamwerken met ongelooftigen ongeoorloofd achtende, verbrak hij eindelijk, in 1856, de banden, die hem zoovele jaren aan dat genootschap hadden verbonden, trad als bestuurder af, en zeide met eenige anderen zijn lidmaatschap op. Die daad, door betrekkelijk weinige geloovigen van naam goedgekeurd, en door velen als voorbarig en ondoordacht uitgekreten, maakte veel sensatie in het land, schudde op dit punt velen wakker, en is, na verloop van tijd, als volkomen juist en schriftuurlijk gerechtvaardigd geworden in de schatting van allen, die de eere Gods wenschen te handhaven. De oprichting der Nederlandsche Zending-Vereeniging te Rotterdam was er het gevolg van. Zij kan gerekend worden haar bestaan te danken te hebben aan den doortastenden ijver van Voorhoeve.... Wat die Vereeniging bijzonder kenmerkte — in tegenstelling van de later opgerichte Utrechtsche en Gereformeerde Zending-Vereenigingen — was de bepaling, in het eerste artikel van haar statuten opgenomen, dat alleen zij leden dier Vereeniging konden worden, die beleden Jezus Christus als *hun* Zaligmaker te hebben aangenomen. Hiermede werd beleden de ongeoorloofdheid van samenwerking op Christelijk gebied met hen, die niet in den Heer Jezus Christus gelooven, terwijl er tevens in verklaard werd, dat niet het geloof aan formulieren of de aanneming der waarheden des Christendoms, maar het persoonlijk, levend geloof des harten in den Heer de voorwaarde is, om gemeenschappelijk aan de bekeering van zondaren te werken.

... Maar bovenal openbaarde zich zijn ijver voor de verbreiding des Evangelies in de oprichting van scholen met den Bijbel.... Zijn geheele leven als Christen was er meer of minder aan gewijd. Met warmte besprak en bepleitte hij reeds meer dan dertig jaren geleden, (dit werd geschreven in 1881) de zaak van het Christelijk onderwijs. Hoe verheugde hij zich in de oprichting der

bijzondere Christelijke school en de stichting der Normaal-school op den Klokkenberg te Nijmegen! Het goede voorbeeld, daar gegeven, prikkelde hem tot het betoonen van gelijken ijver. Onder veel strijd en tegenwerking, den medelijdenden spottlach der liberalen van dien tijd, die zich over den armen duisterling vroolijk maakten, en de onaandoenlijke flauwhartigheid veler geloovigen trotseerende, gelukte het hem de vergunning te verkrijgen tot het oprichten van een bijzondere school voor lager onderwijs in de stad zijner inwoning. En weldra verrees in den Oppert te Rotterdam, zoo wij meenen, de tweede bijzondere school in Christelijken geest in ons land, aan welke zoovele jaren de naam van den geliefden en gevierden Abraham Meijer verbonden was, een school, die tot heden, hoewel in anderen vorm, is blijven bestaan.... Hij was een voorstander van het vrije Christelijke onderwijs, die, had hij slechts tien mannen aan zijn zijde gehad, met gelijken ijver bezielde als hij, gansch Nederland tot in zijn afgelegenste gemeenten, met Christelijke scholen zou hebben overdekt. Aan dit grootsche doel werden de laatste acht jaren zijns levens grootendeels gewijd in de Vereeniging „Christelijk Nationaal Schoolonderwijs,” waarvan hij van het begin tot bijna aan zijn dood toe een ijverig voorstander was. Het Anti-Schoolwet-verbond werd door hem opgericht.... En toen in 1878 de scherpe resolutie (bedoeld is de schoolwet-Kappeijne, die het stichten van vrije scholen zeer verzwaarde; toen die wet door de Staten-Generaal was aangenomen, werd een algemeen Volkspetitionnement aan den Koning ingediend, om te verzoeken, dat de Koning de wet niet zou teekenen) werd genomen, was hij een ijverig bevorderaar van het Volkspetitionnement, en één van degenen, die de lijvige boekdeelen, bevattende de namen der 300.000 petitionnarissen aan Z. M. den Koning op het Loo gingen aanbieden. Toch werd de wet geteekend.... Het petitionnement had zijn doel gemist? Neen! laat ons liever zeggen: had zijn doel bereikt, niet direct, maar indirect. Nooit van te voren was er zulk een belangstelling in het Christelijk onderwijs getoond... Voorhoeve ging daarin — dit spreekt vanzelf — met ijver voor, en het is voornamekelijk aan zijn initiatief te danken, dat de vereeniging „Rotterdam” werd opgericht, die zich ten doel stelt om in die groote stad nieuwe scholen met den Bijbel op te richten. Van talmen warsch sloeg hij terstond de hand aan den ploeg, en nog eer hij deze aarde verliet om bij den Heer te rusten van zijn werken, mocht hij de vreugde smaken, de school met den Bijbel aan de Kievitsstraat — een vrucht van zijn arbeid, gebed en gave — voltooid en geopend te zien. Zestien dagen voor zijn scheiden hield hij als president een korte toespraak bij de opening dier school. Had hij langer geleefd, dan zou de onvermoeide man reeds aan de oprichting van een tweede school de hand hebben geslagen. Althans op den dag der opening in de Kievitsstraat door een zijner vrienden met den uitslag gelukgewenscht, was zijn karakteristiek antwoord: „Ja, ja, maar wij beginnen dadelijk aan een tweede.” Even waar als schoon schreef „De Standaard” op den dag der begrafenis: „Een man van doortastenden zin, van kloeken ijver voor de zaak des Heeren, een dier weinigen, die in zijn onvermoeidheid nooit moeheid heeft gekend.”

... Dien man nam de Heer den 19^{en} Januari (1881) uit ons midden weg.... Groot was de droefheid en verslagenheid onder de vrienden van het Christelijk onderwijs, toen de treurmare van zijn overlijden door het land ging, een droefheid, die zich op treffende wijze uitte in alle Christelijke bladen, en zoo aandoenlijk bleek bij de ter aarde bestelling. Groot was vooral de verslagenheid in Rotterdam.... God had hem een betere plaats bereid. Daar wacht hij, gelijk wij hier beneden, op dien heerlijken dag der opstanding, waarop allen, die van Jezus zijn, Zijn stem zullen hooren, om door Hem binnengeleid te worden in de vele woningen des Vaders.

„Welgelukzalig de dooden, die in den Heere sterven! Zij rusten van hunnen arbeid, want hunne werken volgen hen.”

H. J. LEMKES.